

یکشنبه 25 آبان 1399 - 29 ربیع الاول 1442 - 15 نوامبر 2020

درگذشت "ستارخان" مبارز آزادی خواه نهضت مشروطه، معروف به "سردار ملی" (1293 ش)

درگذشت "ستارخان" مبارز آزادی خواه نهضت مشروطه، معروف به "سردار ملی" (1293 ش)، ستارخان معروف به سردار ملی در حدود سال 1245 ش در قره باغ آذربایجان به دنیا آمد. ستارخان در ابتدا به صورت جوانی عیارمنش زندگی می کرد اما پس از آغاز نهضت مشروطه، در صف مجاهدان قرار گرفت و رشادت های فراوانی از خود نشان داد. قتل برادر و ظلم و ستم ماموران حکومتی به او و خانواده رlm&اش از یک سو و بستر اجتماعی، سیاسی و اقتصادی تبریز آن دوران از سوی دیگر سبب شد تا با آشکار شدن فعالیت های مشروطه رlm&خواهی، روحیه سرکش و معترض ستارخان به مشروطه رlm&خواهی پیدا کند. پس از به توپ بستن مجلس توسط محمدعلی شاه قاجار، مجاهدان تبریز با این عمل به شدت مخالفت کرده و در برابر دولت مرکزی قد علم کردند. در این میان، داستان های بسیاری از رشادت های رlm&ها و مجاهدت های ستارخان در این دوران ذکر کرده رlm&اند. سرانجام قوای دولتی، تبریز را به محاصره درآورده و نبرد سختی روی داد. مرحله دوم درگیری، نبرد مشروطه خواهان و نیروهای روس بود که به کمک قوای دولتی آمده بودند. در نهایت، پس از ماه های محاصره، نیروهای مهاجم، تبریز را تسخیر کرده و از آن پس، مشروطه رlm&طلبان راهی تهران شده و آن رlm&جا را فتح کردند. با ورود ستارخان و مجاهدان تبریزی به تهران و استقرار دوباره مشروطه، مخالفان سردار ملی سعی می کردند به هر نحو ممکن او را از گردونه خارج سازند. از این رlm&رو، قصد خلع سلاح مجاهدان را داشتند که تبعیض دولت در خلع سلاح بختیاری های رlm&ها، باعث شد که این امر صورت نگیرد. در این میان، تلاش ستارخان برای جلوگیری از وقوع تشنج بی رlm&نتیجه ماند و سرانجام نیروهای دولتی، مجاهدان را در پارک اتابک محاصره کردند. جنگی ناخواسته در گرفت که کوشش سران مجاهدان برای ختم آن ناکام ماند و شمار بسیاری از مجاهدان در جریان آن به خاک و خون کشیده شدند. بالاخره سردار هم تن به مقابله داد و هدف گلوله قرار گرفت و از ناحیه پا به شدت مجروح شد. پس از این درگیری، ستارخان مدت های رlm&ها خانه رlm&نشین شد و دولت مشروطه حتی با درخواست وی برای بازگشت به تبریز مخالفت کرد. سردار ملی سرانجام پس از دوره طولانی بیماری در بیست و پنجم آبان 1293 ش در چهل و هشت سالگی چشم از جهان فرو بست و در جوار حرم حضرت عبدالعظیم در ری به خاک سپرده شد.

جلیل فیلسوف شهید نه‌سندده تهرانی، علامه "محمدتقی جعفری" (1377 ش)، علامه محمدتقی جعفری در سال 1304 ش (1344 ق) در تبریز به دنیا آمد و پس از گذراندن دوران ابتدایی، برای ادامه تحصیل راهی تهران گردید. ایشان سپس به نجف رفت و در مدت هفده سال اقامت در حوزه علمیه نجف اشرف از محضر فقیهان، فیلسوفان و استادان نامداری همچون سیدابوالقاسم خویی، سیدمحسن حکیم، سیدعبدالهادی شیرازی، سیدمحمدهادی میلانی، سید محمود شاهرودی و سیدجمال گلپایگانی کسب فیض کرد. علامه جعفری پس از مدتی به مقامات عالی علمی و معنوی نائل شد و از آن پس به تدریس علوم دینی و تألیف کتب پرداخت. ایشان در سال 1337 ش به ایران بازگشت و ضمن تدریس و تحقیق در حوزه های علمی مشهد و تهران، با دانشگاهیان ارتباط برقرار کرد و در دانشگاه های رlm&ها به ایراد سخنرانی و تبیین معارف اسلامی پرداخت. علامه جعفری ضمن شرکت در کنگره های، همایش های رlm&ها و کنفرانس های متعدد بین المللی، با بسیاری از شخصیت های برجسته علمی جهان مکاتبه، مصاحبه و ارتباط علمی داشت. از ویژگی های مهم استاد جعفری اتصال میان حوزه و دانشگاه و علوم جدید و قدیم بود. وی از ضرورت های زمان و نیازهای فکری و فرهنگی دنیای معاصر به خوبی آگاهی داشت و با توجه به همین نیاز، آثاری از خود به جای گذاشت که بسیار ارزشمند و گران بهاست. علامه جعفری با اشراف به فقه، فلسفه، هنر و زیبایی شناسی در اسلام و نیم قرن فعالیت علمی و پژوهشی، بیش از یکصد جلد کتاب و رساله تحریر نمود که شرح و تفسیر نهج رlm&البلاغه در 27 جلد، کشف الایات مثنوی معنوی در 4 جلد و تفسیر و نقد و تحلیل مثنوی در 15 جلد و... از جمله آثار این علامه بزرگوار است. استاد محمدتقی جعفری، همچنین هفتاد جلسه بحث و گفتگو با شخصیت های رlm&های متفکر بین المللی همچون برنارد آرتور، برتراند راسل، پروفیسور عبدالسلام، روزه گارودی و پروفیسور رزنتال داشته است. ایشان با التفات و علاقه ویژه رlm&اش نسبت به هنر و ادبیات، بیش از یکصد هزار بیت شعر فارسی و عربی و نیز بخش های رlm&هایی از ادبیات غرب را در سینه محفوظ داشت. سخنرانی های، مقالات و کتاب های متعدد این محقق فرزانه در زمینه زیبایی و هنر، هنوز یکی از مهم ترین منابع درباره هنر از دیدگاه فلسفه و حکمت اسلامی است. علامه محمدتقی جعفری سرانجام در 25 آبان 1377 ش برابر با شب میعت سال 1419 ق در یکی از بیمارستان های لندن دار فانی را وداع گفت و بنا به وصیت معظم رlm&له، در مشهد مقدس به خاک سپرده شد.

تصفی شاهی بغداد توسط شاه عباس، صفوی ه شکست امپراتوری عثمانی، (1033 ق)، آخرین جنگ رlm&های شاه عباس صفوی با عثمانی بین سال های 1032 و 1034 ق بر سر تسخیر بغداد روی داد. در این جنگ رlm&ها بغداد نیز به تصرف ایران درآمد و شاه عباس به زیارت عتبات عالیات رفت و به تعمیر و بازسازی قبور

تولد "طه حسین" نویسنده و ادیب شهید مصری (1889م) دکتر طه حسین، ادیب و محقق معاصر مصری در 15 نوامبر سال 1889م در روستایی در مصر علیا به دنیا آمد. وی در کودکی بینایی خود را از دست داد، اما با هوش سرشاری که داشت به تحصیل پرداخت و تا سال 1918م از دانشگاه های مصر و سوربن فرانسه درجه دکترای ادبیات گرفت. وی سپس به فعالیت های فرهنگی پرداخت و خدمات فراوانی در زمینه علم و ادب انجام داد که تأسیس دانشگاه های اسکندریه و اسیوط در مصر از آن جمله است. وی در سال 1950، وزیر فرهنگ مصر شد و تعلیمات رایگان دوره های ابتدایی و متوسطه را برقرار کرد. علاوه بر این، تأسیس انیستیتوی تحصیلات اسلامی در مادرید اسپانیا و ایجاد کرسی در شهر نیس فرانسه و تأسیس مدرسه زبان های مختلف در قاهره، تحت نظر او صورت گرفت. به علاوه وی در مقام یک شخصیت مورد اعتماد در جامعه ادبی جهان عرب، با مدعیان روشن فکر و نویسندگان ناسیونالیسم عرب به مقابله برخاست. به نظر وی آثار علمی و ادبی برجای مانده از صدر اسلام تاکنون، اگرچه به زبان عربی است، اما فرهنگ اسلامی به حساب می آید نه اندیشه قوم عرب. طه حسین در سال 1955م به ریاست انجمن رجال و ادب مصر انتخاب شد و در سال بعد به عضویت شورای عالی ادب و هنرهای زیبای مصر منصوب گردید. این ادیب مصری هم چنین عضو فرهنگستان های ادبی و تاریخی پاریس، مادرید، مایانسی آلمان، دمشق، تهران، بغداد و ژنوا بود. از طه حسین بالغ بر هفتاد جلد کتاب باقی مانده که تاریخ ادبیات عرب، در حاشیه سیره نبوی در 3 جلد، رنگارنگ و الایام از آن جمله است که به زبان های زنده دنیا ترجمه شده است. وی در اثر داستانی خود به نام رؤیاهای شهرزاد به صورت کنایه آمیز به پادشاهان و حکام پند می دهد که لازم است در حفظ منافع رعایا و زیردستان بکوشند و اگر از انجام وظایفی که برعهده دارند سر باز زنند، حقوق خود را نیز از دست می دهند. طه حسین در کتاب الایام که به زبان فارسی نیز تحت عنوان "آن روزها" ترجمه شده ضمن پرداختن به زندگی نامه خود، به جایگاه فرهنگ، تضاد فرهنگ سنتی و مدرن و جایگاه شعر و ادب در راهنمایی اهل معنی پرداخته است. طه حسین نوشته های فراوان دیگری هم دارد که در آنها اندیشه های خود را درباره سفرهای خود به اروپا و مطالعات درباره ادبیات یونان و روم بیان می دارد. طه حسین علاوه بر تسلط به زبان و ادبیات عربی و فرهنگ اسلامی، به علوم باستانی و تاریخ روم یونان و قرون وسطی و فلسفه جدید علاقه می ورزید. وی هم چنین زبان یونانی و لاتینی را آموخت و در زبان و ادبیات فرانسوی استادی یافت و از وسعت دانش بی نظیری بهره مند گشت. طه حسین به سبب همت شخصی و حوادث و دشواری های زندگی و پشتکار و اراده، شخصیتی جهانی و ممتاز یافته و در ادبیات معاصر عرب، از برجستگی خاص، برخوردار گشته است. دکتر طه حسین، به تاریخ 1973م در 84 سالگی در مصر درگذشت. درگذشت "یوهان کپلر" ستاره شناس، و منجم بلند آوازه آلمانی (1631م) یوهان کپلر، دانشمند و ستاره شناس معروف آلمانی در 16 مه سال 1571م در آلمان به دنیا آمد. از آغاز جوانی، شراره علم طلبی او هر روز بیشتر زبانه می کشید. از این رو علی ریم و غم چشمان آسیب دیده، ضعف جسمانی و دست های از کار افتاده، وارد دانشگاه شد و به مطالعات نجومی پرداخت. علاقه به ریاضیات، علوم فیزیک و مکانیک، او را چنان جذب خود ساخت که پس از فراگیری آنها با پشتکار فراوان، در 23 سالگی به استادی اخترشناسی منصوب گردید. کپلر ریاضی دانانی توانا بود که هم مایه پیشرفت را داشت و هم شکیبایی بیش از حد. او در سال های نخست کار، طرفدار این نظریه بود که خورشید مرکز منظومه شمسی است. اما از 20 سالگی بدون وقفه و خستگی، سال ها به کار تحقیقی و مطالعه در احوال ستارگان و سیارات پرداخت. کپلر پس از ده سال تلاش، در سال 1609، قوانین حرکت سیارات را پیدا کرد و در مورد حرکت وضعی و انتقالی گرات، سه قانون مهم را کشف نمود. قانون اول او مبنی بر بیضی بودن مدار حرکت سیارات به دور خورشید، راهنمایی مهم، در تدوین اصول پرتاب ماهواره های امروزی می باشد. کپلر ثابت کرد که نه تنها مسیر حرکت سیاره ها به دور خورشید بیضی است، بلکه براساس قانون دوم کپلر هر سیاره حین گردش در روی مدار، مرتباً سرعتش را تغییر می دهد. به این معنی که هرگاه سیاره به خورشید نزدیک می شود، بر سرعتش اضافه می گردد. کپلر در قانون سوم خود می گفت: زمان گردش کامل سیاره های که به خورشید نزدیک ترند، کمتر از سیاره های است که از خورشید دورند. این نظرات و به ویژه نظریه حرکت سیاره ها، در آن زمان با مخالفت فراوانی مواجه گردید و کپلر به سختی مورد حمله قرار گرفت. کپلر سرانجام نوشته هایش را منتشر کرد و در انتظار ماند تا شاید با گذشت زمان، پیشرفت دانش بشری پرده از روی واقعیت بردارد. کپلر در بسیاری از رشته های علمی، مطالعات جالب و ارزنده ای انجام داده است. او با مطالعه نور، موفق به کشف قوانین شکست و انکسار نور شد و برای اولین بار، اساس تلسکوپ نجومی را بنیاد نهاد. وی هم چنین نظریه های مهمی در مورد نیروی جاذبه زمین و چگونگی جزر و مد دریاها داشته است. کپلر با تحقیقات عمیق خود، اخترشناسان و ریاضی دانان روزگار خود را به تحسین خود واداشت. یوهان کپلر تا آخر زندگی دست از پژوهش های علمی برنداشت تا این که در 15 نوامبر 1631م در 60 سالگی درگذشت. کپلر به زودی پس از مرگ از خاطره ها رفت و هیچ کس آثار او را مطالعه نمی کرد. ولی دوران افتخار او در قرن های هفدهم و هجدهم که دانشمندان به آثار او روی آوردند آغاز شد و شهرتش را عالم گیر نمود.